

Одговори на захтеве за појашњењима или додатним информацијама

Предмет набавке: **Вертикална сигнализација**

Референтни број: **Д0027/2025**

Текст захтева	Одговор - појашњење
<p>1. Указујемо наручиоцу да се захтеви из тендера који се односе на квалитет саобраћајних знакова за набавку нису наведени за део који се односи на прописе у нашој земљи, да би се утврдило да понуђач уопште може да понуди захтевану саобраћајну сигнализацију, нити може да исту угради на територији Републике Србије. Ни један саобраћајни знак који није израђен у складу са Правилником о саобраћајној сигнализацији (Сл. гласник РС 85/2017 и 14/21) и важећим српским стандардима не може бити уопште понуђен и стављен у употребу у Републици Србији. Дакле Наручилац је дефинисао захтев без валидних доказа за испуњење истих.</p> <p>Правилник о саобраћајној сигнализацији, осим члана 16., где се у погледу квалитета саобраћајног знака дефинишу карактеристике у смислу стандарда ЕН 12899-1, дефинише сваки тип саобраћајног знака понаособ по врсти, намени, изгледу и димензијама, а те карактеристике су садржане у одговарајућим важећим СРПС стандардима, који дају прецизне захтеве у погледу димензија и изгледа графичког приказивања (ширина и облике линија и комплетног изгледа знака, врсте и величине слова и бројки који се користе за натписе на саобраћајној сигнализацији, као и примене боја за саобраћајне знакове).</p> <p>Чланом 4. Правилника је јасно прописано да се техничке карактеристике саобраћајне сигнализације изводе у складу са важећим српским стандардима, те да само ако не постоји одговарајући српски стандард, примениће се европски стандард. Без</p>	<p>Поштовани,</p> <p>Наручилац подразумева да саобраћајна сигнализација треба да буде у складу са свим позитивно правним прописима Републике Србије који регулишу ову област, тако да неће мењати конкурсну документацију.</p> <p>С поштовањем</p>

наведених стандарда не би могли бити испуњени услови из Правилника о саобраћајној сигнализацији из члана л л. став 1., нпр., који је облик слова ћириличног писма, које су висине слова, како се позиционирају слова на знаку, које су димензије стрелице на табли за вођење саобраћаја на знаку ИИИ-201, висина симбола бициклиста или пешак на знаку И- 14 или И- 16, које су димензије стрелице и симбола на знаку ИИИ-82 и други примери. Све је ово дефинисано српским стандардима СРПС које смо у обавези да примењујемо.

Посебно напомињемо да је у Србији важећи и Правилник о радовима на редовном одржавању јавних путева, којим је дефинисано да начин извођења радова на редовном одржавању јавних путева подразумева извођење радова у складу са важећим српским стандардима из области грађевинских радова, сигнализације и опреме.

Све ове српске стандарде је донео и објавио Институт за стандардизацију Србије као установа на државном нивоу задужена за послове стандардизације. У циљу регулисања области саобраћајне сигнализације, Институт за стандардизацију Србије је основао Комисију која се већ дуги низ година бави опремом пута и усваја све домаће стандарде из ове области, укључујући и стандард СРПС ЕН 12899-1.

СРПС ЕН 12899-1 је само основа на основу које сви знакови у свим земљама ЕУ морају бити усаглашени када се стављају на тржиште, али да би били уграђени на одређеној територији, знакови морају испунити захтеве националних стандарда како би били усклађени са националном регулативом. Отуд у различитим земљама, иако усаглашени са стандардом ЕН 12899-1, знакови потпуно другачије изгледају, јер су усаглашени за конкретну територију одређене земље где се уграђују. Овим стандардом су дефинисане перформансе саобраћајне сигнализације као и методе испитивања. Потпуно би било погрешно тумачење да саобраћајни знак који испуњава овај хармонизовани стандард испуњава и све националне стандарде и да је захтевање једино овог стандарда довољно за учествовање у набавкама и за каснију реализацију уговора.

Све наведено потврђује мишљење Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре бр. 011-00-00159/2021-03 од

21.04.2021. године, у коме је наведено да је у области која је предмет регулације Правилника о саобраћајној сигнализацији обавезна примена његових одредби у целости, те да саобраћајни знакови постављени на јавним путевима морају бити у складу са Правилником. Такође је у мишљењу констатовано да уколико наручилац у поступку јавне набавке захтева да саобраћајни знакови морају бити у складу са Правилником, то подразумева, поред осталих, и испуњење захтева прописаних и у члану 4. и члану 16. тог Правилника. Под важећим српским стандардима из члана 4. Правилника о саобраћајној сигнализацији подразумевају стандарди који су објављени, а нису повучени од стране надлежног тела, Института за стандардизацију Србије и они су у обавези да се примењују.

Додатно, Агенција за безбедност саобраћаја је дописом од 18.07.2022. године, обавестила градове и општине у Републици Србији да је Агенцији достављен допис Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре који се односи на обавезе јединица локалне самоуправе у погледу примене процедуре претходне контроле усклађености саобраћајне сигнализације са важећим српским стандардима и Правилником о саобраћајној сигнализацији (Сл. гласник РС 85/2017 и 14/21), приликом уградње саобраћајне сигнализације на јавне путеве Републике Србије. Констатовано је да се саобраћани знакови могу уградити на путеве РС само ако су израђени у складу са српским стандардима, што се мора потврдити од лабораторије са одговарајућом акредитацијом у области саобраћајне сигнализације. У том допису је наведено да, са циљем унапређења техничког регулације саобраћаја и безбедности саобраћаја на јавним путевима Републике Србије, локалне самоуправе треба да обрате пажњу на наведену обавезу приликом уградње саобраћајне сигнализације на јавним путевима из своје надлежности, те да о садржини наведеног дописа буде обавештен и локални управљач путева.

Свакако да је наведени допис, као и допис Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре на основу кога је и сачињен, доступан свима по обраћању Агенцији за безбедност саобраћаја.

Као и све земље Европске Уније или било које друге земље на свету и Република Србија има своје, националне стандарде који дефинишу област

саобраћајне сигнализације и опреме и сви су у обавези да их примењују у складу са захтевима Закона и подзаконских аката.

Конкретно, како би конкурсна документација била сачињена тако да понуђачи могу да припреме понуду и како би наручилац заиста могао да упореди примљене понуде и изврши избор понуђача у складу са ЗЈН, те како би могао да прати извршење конкретног уговора у складу са посебним прописима који регулишу предметну област, неопходно је да иста садржи јасне захтеве у погледу доказивања усаглашености саобраћајне сигнализације са одредбама Правилника и важећих српских стандарда.

Прво, неопходно је захтевати да привредни субјекти у понуди докажу да понуђени саобраћајни знаци испуњавају захтеве у складу са стандардом СРПС ЕН 12899-1 или другим одговарајућим стандардом, као и да су израђени у складу са чланом 16. Правилника о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21).

Доказ који је потребно захтевати у конкурсној документацији да буде достављен уз понуду је Извештај о испитивању издат од стране лабораторије која је акредитована за испитивање у складу са СРПС ЕН 17025, којом се доказује да понуђени саобраћајни знаци испуњавају захтеве стандарда СРПС ЕН 12899, као и су израђени у складу са чланом 16. Правилника о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21).

Друго, као саставни, неодвојиви део услова који морају бити испуњени и доказани понудама је захтев да привредни субјект у понуди мора да докаже да понуђени саобраћајни знаци испуњавају услове из члана 4. став 2. и 3. и члана 13. став 6. и 7. Правилника о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21) и захтеве важећих српских стандарда који се односе на саобраћајну сигнализацију.

Доказ за усаглашеност са важећим српским стандардима који је потребно захтевати да се достави уз понуду је Извештај о контролисању издат од стране Акредитованог контролног тела у складу са СРПС ЕН 17020, са обимом акредитације који неспорно обухвата контролисање графичког представљања и

контролисање облика и мера према Правилнику о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21) и важећим српским стандардима, којим се доказује са саобраћајни знаци испуњавају услове из члана 4. став 2. и 3. и члана 13. став 6. и 7. Правилника о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник Републике Србије“ бр. 85/17 и 14/21) и захтеве набројаних важећих српских стандарда.

Само један од ова два доказа односно захтева није довољан, будући да је у питању целина која једино на наведени начин доказује усаглашеност саобраћајне сигнализације са Правилником и српским стандардима у потпуности.

Дакле, ова два доказа су, узета кумулативно, једини комплетан доказ о испуњености свих захтева српских стандарда и Правилника о саобраћајној сигнализацији.

Неопходно је да наручилац измени конкурсну документацију и исту прилагоди важећим прописима из области предмета јавне набавке, како би било омогућено подношење понуда и објективна стручна оцена истих, а све у циљу сигурности и законите реализације уговора. Наведени захтеви и докази морају бити захтевани и достављени у понудама.

Дакле, неопходно је конкурсном документацијом захтевати да је понуђач у обавези да уз електронску понуду приложи следеће доказе испуњености техничке спецификације:

1. Извештај о испитивању саобраћајних знакова издат од стране лабораторије која је акредитована за испитивање у складу са СРПС ЕН 17025, којим се доказује да су понуђени саобраћајни знакови израђени у складу са чл. 16. важећег Правилника о саобраћајној сигнализацији и да испуњавају захтеве стандарда СРПС ЕН 12899-1.

2. Извештај о контролисању саобраћајних знакова издат од стране акредитованог контролног тела у складу са СРПС ИСО ИЕЦ 17020, са обимом акредитације који обухвата контролисање графичког представљања и контролисање облика и мера према Правилнику о саобраћајној сигнализацији и важећим

српским стандардима (која лабораторија као референтни документ за контролисање у обиму акредитације има Правилник о саобраћајној сигнализацији) којим се доказује да саобраћајни знаци испуњавају услове из чл. 4. Правилника о саобраћајној сигнализацији и захтеве важећих српских стандарда који се односе на саобраћајну сигнализацију.

Уз електронску понуду би било неопходно захтевати и обавезно достављање обима акредитације лабораторије која је извршила испитивање и контролисање.